

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

z Rzymu d. 11. Nov. W sobotę przeszła iako w dzień S. Karola Boromeusza, którego Imienia jest Cesarza IMé, Ociec S. w asystencyi *Sacri Coll-gij* udał się do Kościoła tegoż Świętego na Nabożeństwo, gdzie Kárdynał *Cibo* celebrował, a *Xiąże de Guadagnola-Conti* funkcyą Márszałką W. Kápe-li Oycá S. tymczasem *subivit*. Kárdynał *Cinsuegos*, na ząjutr *in comitatu* wielu Prałatow y Szlachty w Kościele Niemieckim *de Anima*, tenże Fest obchodził, a po Nabożeństwie powróciwszy do Páacu swego *Belluga* y *Caraffa* Kárdynałow tudzież okolo sta osob przedniejszych *splendidiſime* na obiedzie częstował. W poniedziałek Kárdynał *Bentivoglio* powróciwszy tu z *Albano*, záraz posłał do Oycá S. upraszać o audyencyą, iakoż ten respekt otrzymawszy, do Wátykanu pojechał, gdzie czas niemáły zabawił: powiadaia, że w intereſſie nowokreowanego Kárdynała *Aldebrandinego*, który się *anxiuſ* stara, aby do Nuncyatury Hiszpáńſkiej mógł powrócić. We wto-

rek IMé *Kdz Neri Corsini* od Bráć Oycá S. Wnak, publikować kazał, że dla uſátwiená fatyg *Beatissimi*, on trzy rázy do tygodniá, to jest w Niedziela, Wtorek y czwartek wſzelkiey kondycyi ludziom audyencye dáwać y delegliwoſci onych rzetelnie Oycá S. ráportować będzie. Powiadaia, że *d. 20. praſi* na Kárdynałſtwo *elevabitur*, co tym jest podobniey, że onemu 1200. Tále-row penſyi roczney na Biſkupſtwie *Melfi* náznaczone. Záwczoráy Ociec S. Kongregácyi S. *Officij* *aderat* y záraz potym ná drugiey z *Pico*, *Corradini* y *Albani* Kárdynałow złozoney, był przytomny, ále o czym by, *non conſtat*.

z Hiszpánii.

z Sewilij d. 6. Nov. Krol IMé po przybyciu oſtátniego z Páryża kuriera, codziennie *Conſilio adest*, ná którym tak intereſſa *Don Carlos* iako y całego Páńſtwa *regulantur*. Záwczoráy z *Cadyx* tá przyjemná przyſzła wiadomoſć, że choroba, tam do tych czas bárdzo gráſſuiąca, z łáſki Boſkiey iuż uſtála, dla czego ſię tu záraz publiczne odpráwiły. Na.

Náboženstvá. Woyská násze, iuż w konsystencyách zimowych będące, wszędzie na głowę werbuia, aby się za wczasu wkomplećie znaydowały y przyszłą Kompánia przędzy niż ostatnią zacząć się mogła. Posła nászego IMéi Pána Markwisa *de Castellar*, u Dworu Fráncuzkiego będącego, także zaszedł Ordynáns, aby Ministrów, Alliántow Sewilyjskich do tego przyprowadził, żeby na przyszłym Kongressie nie dłu-go z Ministrámi Cesarzskými w konferencye wchodzili, ále Cesarzowi IMéi, ieżeliby niechciał podane Propozycye ákceptować, wojnę deklárował.

z Gibraltaru d. 30. Okt. W tym tygodniu stáał tu z Londyná kupiecki Okręt, różnemi towárami ładowny, który dni kilka odpoczawszy y wziąwszy świeższą wodę wziął kurs swoy do Smierná y Konstantynopolu.

Ostatnie listy Afrykáńskie z Miásta *Tetuan*, w Prowincyi *Fetz* leżącego donoszą, że *Muley Abdalah* Król Marokański (o którym ánterius *N. XLVIII. sub Tit.* z Fráncyi) wielką nád Białemi odniósł wiktoryą, tak dalece, iż nie tylko 7. Tys. onych ná plácu legło, ále cały oboz wraz z Bágáziem pozostał, które między Regimenty, z samych Murzynow złożone, dla siebie 5. pro: *Cento* zařtawiwszy, podzielić kazał. Król zaś po kilku dniách z Woyskiem, pod miásto *Mequines* ná zimowc konsystencye pomásierował.

z Fráncyi.

z Wersalu d. 21. Nov. Iák prędko Król IMé w przeszła sobotę z *Rambouillet* tu stáał, tak zaraz Posel extra-ordynáryiny Królá IMéi Duńského Gráf *de Seefeld* do pártykularny był przypuszczony áudycencyi: że zaś tenże Minister w długim zářobnym plášczu ámierce zeszłego Królá y elewacya re-

rázniejszego ná Tron *denunciavit*, więc zaraz cały Dwór wziął zářobę, którą przez dwie Niedzieli trwać będzie. Drugiego zaś dnia Krolestwo IchMé w ássystencyi całego Dworu do Pálácu rekreacyinego *Marli* nazwanego wyjecha-li, gdzie się przez dni kilka dywertować máia.

Z Miásta S. Briens mámy, że ná támečnym Seymie, ná którym Márzalek *d' Etrées* przydował, Deputowani z Prowincyi *de Bretagne* dobrowolná 2½. Millioná. liwrow dánię Krolowi IMéi ákkordowali.

z Paryża d. 22. Nov. W przeszłą Niedzielę iák w dzień Imieniú Cesarzowy IchMéi y Krolowy Hiszpáńskiey Posłowie oboygá Potencyi Gráf *de Kiński* y Márkwis *de Castellar*, z osobná wielkie odprawili Festyny, ná których wielu Xiążąt y Káwalcerow *magnificentissime* częřtowano. Pomieniony Posel Hiszpáński po różnych z Ministrámi Alliántow Sewilyjskich konferencyách, zřád do Londynu *excursurus*, aby tam mógł Interes Pryncypála swego iák náypředzey przywieść do skutku.

z Anglii.

z Londynu d. 23. Nov. Iuż cały Dwór z okázyi zeszłego Królá Duńského w zářobie *comparet, ex quo* záwczoráy Posel Duński IMé P. *Baron de Solenhall* w ássystencyi wielu IchMéiow do Kořciółá, dla ich zgromáždzenia tu będącego, poszedł, gdzie przy miáncy exorcie z wielką áppárencyá pogrzebowe odpráwił ceremonie. Wczoráy w przytomności Królá IMéi było *Consilium*, ná którym Párlament, *ad 25. proximi* odřozono. Ze zaś kupcy náši, respektém zářřymáných w Porcie *Cadyx* towárow, bárdzo ná Królá IMéi Hiszpáńskiego nářekáia y o interpozycyá Pána swego codziennie proszą; więc w ostatnicy Rádzie *conclufum*, aby zaraz umyřelne-go do

do Posa naszego, w Sewilli będącego wyjechać, z intymacją żeby ten interesiako nąprędzej przyprowadzić do skutku.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 30. Nov. Przyszłego poniedziałku Krolestwo IchMć z całą Familią swoją tu z *Friedrichsburgu* zawitali, a drugiego dnia od cudzoziemskich Ministrów, z okazji zeszłego Krola kondolencje, tudzież respektiem sukcesji na Tron kongratulacje odbierali, po których ceremoniach według zwyczaju do Krolewicy y Xieźniczki w teyż materji przypuszczeni byli. Ze zaś Krol IMć na przyszłym akcie pogrzebowym sam być zamysla, więc nie tylko Dwor cały do teyż podróży czyni *preparatoria*, ale też Ministrowie tak nasi iako y cudzoziemscy Krolowi IMći do teyż trąfakcy, z wielką magnificencyą odprawić się mający, a dyktować zechcą.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 14. Nov. Lubo się do tych czas IMć Pán *Rumff* Posel Hollendercki usilnie starał, aby summa od niektórych Kupców Hollenderckich s. p. Krolowi Karolowi XII. wyliczona, (o czym przeszłą kursoryą *sub N. XLVIII.*) natym Seymie bonifikowana była; iednakże, po różnych z IMć Pánem *Grassem de Horn* mianych konferencyach, tę odebrał deklaracyą, iż pomienieni Kupcy żadnym sposobem do Seymu generalnego addressować się nie mogą, ile kiedy o tym interesie bez konsensu Rzeczypospolitey, prywatnie z *Grassem Piprem* koncertowali y na jego się assekuracyi fundowali. Ze zaś Cár Moskiewski Piotr I. Miasto *Rigi* w roku 1710. sobie podbił y pomienioną summa na własną Gräf-

fa *Pipra* potrzebę obroconą być mogła, więc rzecz słuszną, aby się tam odezwąć y należytey dopomnieć się sacystakcyi.

z Moskwy

z Stolicy a. 17. Nov. W tym tygodniu Cárová IcyMć z całą przeświecną Familią tu z Zamku *Ismaelow* powrócił y wzięwszy rezydencyą na nowobudowanym, podle *Cremelinu* wystawionym Pałacu, zaraz od Ministrów cudzoziemskich, Szlachty y Kawalerów respektiem szczęśliwego powrotu odebrał powinszowanie. Drugiego dnia wieczorem wszyscy IchMć tu będący, do Dworu zbiehali się, gdzie się po odprawionym Bankiecie przy rzęsiwych całego Miasta illuminacyach, różnemi dywertymentami *in seram noctem* zabawili. Zalobá *post fata* s. p. Piotra II. którą przez odiąz Cárový IcyMći odłożoną była, znouu się zaczęła, y aż do Wielkiej Nocy trwać będzie. Minister Xcia Holztyńskiego, już tu kilka czasów będący, bardzo się stara, aby roczne *subsidia* 50. Tysięcy *Rublow*, od Piotra I. Pryncypałowi jego akordowane, wypłacone były. A ponieważ tenże Minister w tey materji przez Xieźniczke Elżbietę pewnego y Ministra naszego allaboracye, więc *supponitur*, iż tenże interes wprędce *effectuabitur*. Li sty z *Derbentu* donoszą, że *Szach Thamas*, poodbierawszy wszystkie Kráie, pod czas rebellyi od Turkow podbite, prosto z Woyskiem do *Bagdad* (co niektórych starym *Babylonem* być rozumieją oczym *inferius*) poszedł, aby się tam z Bąszą Tureckim, y resztą milkeyi pod pomienioną Fortecą w mocnym strąnizemencie stojącą, pokat. Ze zaś przerzeczony Bąsza szczęścią z nim probować niechciał, więc *Szach Thamas*, *in circum* na 20. mil wielką kwotę pro-

wian.

wiąntu y furaju wybrać, a resztę zruynować kazał, y potym nazad do ziemowych poszedł konsystencyi. To Miasto Bagdad leży w Azji przy Rzeczce Tygris w Prowincyi Diarbecker (albo iako się kiedyś zwąia) w starey Syryi, między Euphratem y Tygris rzekami leżącey, gdzie Nimrod sławny ow Mysłiwiec y Ociec Assyryczykowie swoje mają denominacyę, pierwszą całego świata w Roku 1789. zaczął Monarchię, którą zaś Ninus Roku 1907. do perfekcyi przywiódł. Przerzeczzone miejsce, przy granicach Chaldejskich y Babilońskich będące, nazywało się przedtym Selenia y iest wielką, bogatą, y ludną Fortecą, wielu Bąsztami y armatami dobrze opatrzoną Obywatelow na 4. Tysięce rachuią y handel swoy náywięcey bawełną y iedwabiem, z których piękne zrobiwszy materycy, na cały świat porozsyłają, prowadzą. Niektorzy Skrybentowie udawali, iakoby to Miasto Bagdad stary Babilon było, dowodząc zdanie swoje, wielką wieżę, przy której budowaniu, gdy ią obywatela aż do Niebą wystawić chcieli, za dyrekcyą Boską pomieścić niegzykow zaszło. Lecz że w tym dużo błędzą, wyświadczy nie tylko Sytuacya tego Miasta (bo Babilon nie przy rzeczce Tygris ale przy Euphracie leżał, którego rudera do dnia dzisiejszego 4. mile od Bagdad extant) ale też kiedy z starodawnych Historykow dochodziemy, że pewny Xiążę Arabski tę wieżę dla obrony swojej zbudować kazał, y do niej się pod czas inwazyi y wojny z ludźmi swoimi reiterowawszy, bronił. To zagraniczne Miasto przez kilką wieków wiele cierpiało, kiedy ie przez szturmem czasem od Turkow, czasem od Persow odebrano. aż się Amurathowi Sułtanowi Roku 1638. dostało y tak go zaraz

ugruntowano, że y do tych czas w Posessyi Tureckicy zostaje.

z Niemiec.

z Wiednia d. 3. Dec. Przeszłego wtorku Cesarz IMć na pewncy wyspie tu w pobliskości leżącej, cały dzień się polowaniem dzikow dywertował. We frzodę z rana w przytomności Cesarza IMći sekretne było *Consilium* a po obiedzie rożnych IchMćoiow do audyencyi przypuszczono. Drugiego zaś dnia iako w dzień S. Andrzeja, Patrona Orderu *Aurei Velleris*, Cesarz IMć przy liczney asystencyi Kawalerow tegoż Orderu, którzy dlatego do *Favorites* zliczali byli, Nabożeństwo, które Arcybiskup tuteczny w Zamkowym Kościele odprawił, *adderant*.

Listy z Konstantynopolu d. d. 25. Oż. donoszą, że się rebelią, do której się samych lanczarow na 40. Tyś. oprócz inszego ludu na 60. Tyś. wynoszącego, rzuciło było, iuż uspokoiła, z racy, że nie tylko z nich każdym 25. *Solota* (solę po 3. tyńsy rachuiąc) dawano, ale też, że Sułtan W., władzę Wezyrą W. przyszłego czasu wkrocić, przyobiecął. Piszą także, że u zesłego Wezyrą y iego Substytutą wiele milionow tak w srebrney iako y w złotey monetcie znaleziono. A lubo przedtym donoszono, iakoby Sułtan W. za rekwiżycyą rebellyzantow wojnę z Chryścianami miał zaczynać, iednakże teraz *constat*, że cały Dywan na to *convenit*, aby wkrótce Pożą do Wiednia wyprawić y Traktat Passarowicki, na 24. lat ustanowiony, z obudwu stron obwarować y ratyfikować, o wojnie zaś Perskicy, ieżeli się *amicabiliter* rzecz nie uspokoi, ponieważ lanczarowie przeciwko swojej Religii Máchometanom ręki podnieść niechcą, czas pokaze.